

Toimetaja: Tallinnas Pilt uul. nr. 40.
 Avaratub kella 9 hommikul kuni kella 3 p. l.
 Toimetuse telefon: Peatoimetajale (20) 2-85 ja
 (2) 17-12. Päevauudiste osakond (20) 3-12 ja
 (20) 5-81.
 Peafontor: Pilt uul. 40, telefon (2) 23-56.
 Avaratub kella 8 hommikul kuni kella 5 p. l.
 Kirjuri koonerumid kella 10-11 homm. ja 3-4 p. l.
 Adress: „Raja“ — Tallinn — postk. 28.
 Peatoimetajad: M. Tuul ja S. Siderman.

Kaia

Sellimise hind:
 1 ku postiga — 1.50 fr., 3 kuud — 3.70 fr.,
 6 kuud — 7 fr., 1 aasta — 13.50 fr.
 Väljamaale 4 fr. kuus. — Adr. muutm. 20 f.
 Sellimisi võetakse vastu kõik postkontorid.
 Kuulutuste hind: 1 millim. 1 nädal kuulut. küh-
 jel 6 fenti, tehti ees 12 f., ja tehti 15 f.
 Sõnnata kaasandeb:
 Piltidega nädalaleht „Tallinna Post“ — igal pä-
 hap. Põllumajanduslik ajakiri „Põllumees“ —
 2. lörda kuus 6 ku ja pilema aja tellijale.
 Wärvitrüki seinataolender. Sähtraamat.

Str. 111.

Neljapäeval, 14. mail 1931. a.

14. aastatäit.

Hispaanias nõutakse terrorit.

Kloostrite ja kirikute põletamine jätkub. Barcelonas ründasid kommunistid kindlust.

Paavst protesteerib.

Madrid, 12. mail. Kuigi valitsus juurt sõjaväelisi jõudu paraderides, isegi talle ja kahureid välja tuues, Madridis praegu näib seisulorra peremees olevat, la-
 hutab teistes linnades liestihutatud rah-
 was oma wiha kirikute ja kloostrite kallal.
 Cadizis, Sevilas ja Alicante põletati kir-
 kuid ja kloostreid. Sama saatus sai osaks
 piiskopkondade Malagas. Ka Cordobas rün-
 nati kirikuid. Tänaõht rahutused olid kõige
 tõsisemad Sevilas, kus rahwa wiha ohwriks
 langes jesuiitide abadeemia, kaks kloostrit ja
 ajalooline San Josefo kirik. Pihtajub,
 altaritehed ja preestridid toodi awalikule
 platsele ja pandi põlema. Rahwahull juu-
 beldas tule lümbes. Mungad ja nunnad põ-
 genesid paanikas. Reppäewal kuulutati Se-
 vilas välja piiramistord. Linnas walitfede
 äärmine äärmus. Äärmiste pahempoolsete
 olluste juhiks Sevilas näib olevat lemmi-
 mehaanik Rada, kes oli maj. Franco kaastla-
 sels mõõdukus deffembrituun mäsju organi-
 seerimisel Madridis, ja kes pärast mäsju
 nurjumist liiges major Francoga põgenes
 lennukil Portugali. Pahempoolset äärmus-
 lased teatavad, et nemad organiseerivad
 praegu äärmist wäpärillitist eralonda. Uue
 eralonna programmi nõuab mäs ja merewäe
 laialihakimist, maade riigisamist ja tööstiste
 kontrolli. Tööstustele. Graafina. Kuulute
 mäs, mäs kuuldamasid ka kommunistid
 teatavad, lõpeb sõnadega: „Kuna walitus
 ei ole hakkama saanud töelise revolutsiooni
 teostamisega, siis tahab sõjaristis rahwas
 teha teha ise. Ilma terrorita ei saa waba-
 riiklik lorb Hispaanias juuri ajada.“
 Piiramistord kuulutati välja ka Cadizis,

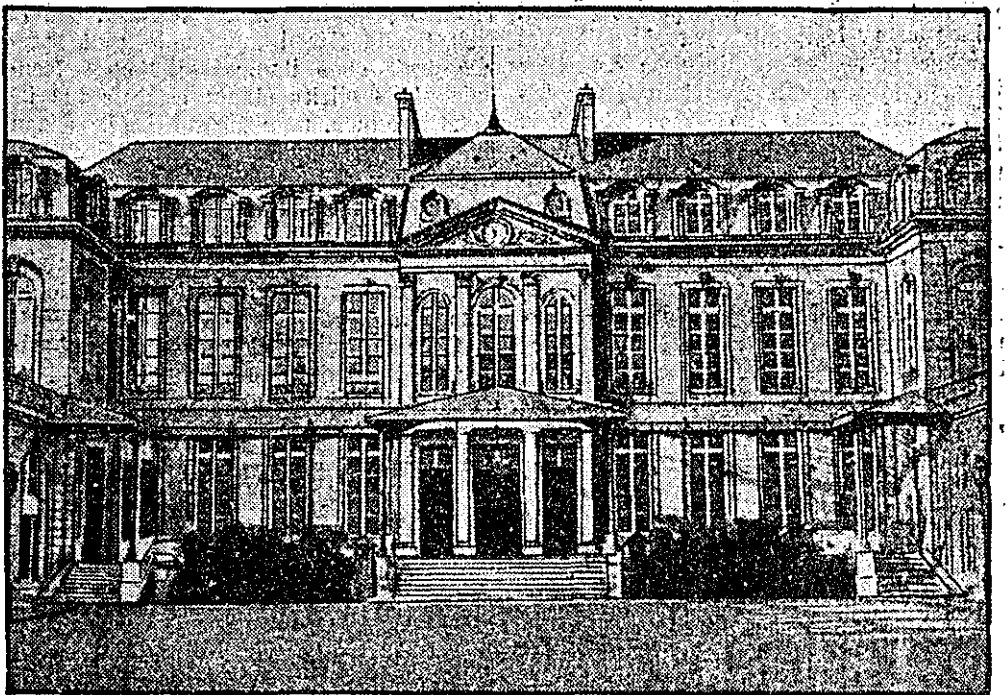
Alicantes ja Malagas. Barcelonas löödi
 tagasi kommunistide rünnak Monjuichi kind-
 lusele. Madridis on esmaspäewal 12 kloost-
 rit osaliselt või täielikult maha põletatud.
 Ihtendufes jellega on siin wangiistatud 80
 kommunisti. Ka monarhistide keskel on
 laialihelt wangiistusi toime pandud. Wan-
 giistatud hulgas on ka kaks endist diktatu-
 riaegset ministrit. On antud käsi kõigi Pri-
 mo de Rivera aegsete ministrite wangiista-
 miseks. Monarhistlikud lehed „ABC“ ja
 „El Debate“ on ära leetatud. Minisats mo-
 narhistlikuks leheks, kes Madridis weel il-
 mub, on „Nacion“. Tsjensuur on maksma
 pandud kõigi wälismaale minemate ajakir-
 janbusteadete kohta.

Berlin, 12. mail. Nagu „Dossifche
 Zeitungile“ Milanoist teatatakse, tehti
 paawsti nuntfufele Madridis klesandeks
 awalbada Hispaania walitfufe ees walju
 protesti kirikute ja kloostrite põletamise pä-
 rast. Watiikan leiab, et Hispaania walitus
 ei ole kirikute ja kloostrite kaitfeks lillalbasel
 abindufid tarmitufele wõtnud. Nõutakse, et
 Hispaania walitus Watiikant ees end wähe-
 malt wabandaks ja lubaks tulewikus mõju-
 samad abindufid tarwitada.

Madrid, 13. mail. Kirikumaenulised
 mäsafufes Hispaanias lestawad edasi. Gra-
 nadas on mitu kloostrit põlemas. Vinnas
 on piiramistord välja kuulutatud. Ihts
 kloostreid lasti dunnamiidiga õhku. Madridi
 kommunistlik ametihingute liit nõuab pii-
 ramistorra kaotamist, uuliste ihingute laia-
 lihakimist ja nende waranduste wõõranda-
 mist.

Prantsusmaa walis presidenti.

Tulemused selgusid eile õhtul. — Peakandidaatideks Briand ja Doumer.

„Hotel Clugre“, prantsuse presidenti loss Pariisis.

Pariis, 13. mail. Prantsusmaa asub täna oma presidenti walima. Walimine
 junnib Versailles'is rahwuskoogu poolt. Rahwuskoogu koosneb senatist ja kaabifutek-
 gust. Nii wõtab uue presidenti walimisest osa umbes 920 parlamenbiliiget. Kõik
 maanteed ja raudteed Pariisi ja Versailles'i wahel on sõjawägede poolt okupeeritud.
 Versailles'is lossi ees seisab jalawägi. Wõrri hoois on üles seatud wäljakahurite pa-
 tarei. Sellest lastakse pärast walimist terowituspoufufid uuele presidentile. Walit-
 fufe ja parlamendi liikmed jätiks täna hommikul uelja erarongiga Versailles'i.

Walimine algab kell 14. Tulemus saadakse teada arwatawasti kella 16 ja 17 wa-
 hel. Kui aga esimesel hääletusel ükski kandidaat tarwilikku enamust ei saa, siis ka-
 testatakse rahwuskoogu koosolek üheks tunniks. Teistkordse hääletuse tulemus wõib
 teatawaks saada kella 19 ja 20 wahel. Peaks tarwis olema weel kolmas hääletus, siis
 tulemuse teadafamist enne kehtööb wadata ei ole.

Peakandidaadidena presidentiwalimisel esinelwad wälisminister Briand ja senati
 esimees Doumer. Wiimast toetab parem tiib, sest rahwuslaste kandidaat Mag-
 not loobub wiist oma kandidatuurist. Kolmanda kandidaadina esineb konjakifuningas
 Sennefij, kuid teda wõtawad wähefede tõstfekt.

Kui Briand walitakse presidentiks, siis fuidab Prantsufe delegatsiooni juhina rah-
 wastelliidu koosolekutele Genfi peaminister Laval.

14 lehma mürgitus Petserimaal.

7 lehma surid, 7 halwatud. Mürgitus söögilubja taga-
 järjel.

Moostowa, 13. mail. Eile töi Moos-
 towa walla Lõpkoowo talu peremees Jaan
 Tsimbul oma loomadega Petserist ühest
 ärist söödalubja (woshworilubja), mida an-
 taffe loomadele kundsigaiguse wastu.

Õhtul jõutis ta lubja 14 lüpsilehmale.
 Poolt tunni pärast peale lubja andmist said
 lehmad halwatuks. Nutsuti kohale Laura
 loomaarst. See ei sautunud aga loomi
 päästa. Eõ jooksul surid ära 7 lehma. Ko-
 hale jõutis ka Petseri maakonna loomaarst.
 Lahkamisel selgus, et söödalubjast on olnud
 raskeid metalli soolasid ja nende mürgi-

tuse on surnudki lehmad. 7 ellujäänud
 lehma olid kõik halwatud ja nende kool-
 mine arwati olevat mõõdapääsematu. Oma-
 rik hindab kahju 2500 fr.

Samaist ärist on ostnud ka teised looma-
 kasutatajad söödalubja, kuid halwatuks ka-
 busi ega kuolemisihaktumisi pole mujal tul-
 nud ette. Arwatatakse, et Tsimbuli ostetud
 söödalubja on aidas alles wõi wehades kofku
 puutunud mõne metalliga, millest tekkinud
 mürgifed soolad. Asja juurdelewad ameti-
 wõimud.

Rahwahäletuse muut- mise teadus

wõeti erikomisjonis lõpuli-
 fult wastu.

Rahwahäletuse muutmise teaduseelndu,
 mis wõimaldab põhifeaduse muutmise liht-
 sustamist, wõeti eile riigifogu rahwahäle-
 tuse erikomisjonis kolmel lugemisel lõpuli-
 fult wastu. Tähenbatud teaduseelndu tu-
 leb juba kõige lähemal ajal riigifogus aru-
 tufele.

„Raja“

ilmub Caemaminemise-püha
 peale waatamata ka reedel.
 Teht on juba neljapäewal
 peale lõunat Tallinnas ja
 raudteejaamades müügil.

Ajakirjanikkude liidu esi- mees,

„Raja“ toimetaja S. Moorsen jõutis liidu
 abiesimehe S. Tallaja jaatel Sübedi, kus ta
 wõtab osa ajakirjanduse konwerentsist.

Wälisministrite „tähefõit“ Genfi.

London, 12. mail. Wälissekretär Gen-
 derfon jõutis Genfi Euroopa komisjoni ja rah-
 wastelliidu nõukogu koosolekutele.

Pariis, 12. mail. Briti wälisminister
 Genderson, kes Genfi sõltamas, saabus siia. Te-
 mal pidi osama läbirääkimine Briandiga. Kuna
 aga Briand kandidatuuris wäpärilgi presidenti ko-
 hale, siis jääb see läbirääkimine wiist ära.

Wiin, 12. mail. Austria aselantster dr.
 Schöber jõutis Genfi.

Genfi, 12. mail. Hispaania wälisminis-
 ter Ferron saabus siia.

Paunas, 12. mail. Leedu wälisminister
 dr. Paunius jõutis Genfi, et oia wõtta Pan-
 Euroopa konwerentsist. Ihtes wälisministriga
 fuidab Genfi ka Leedu Rariisi kaabit Almas.

Moostowa, 12. mail. Wälisomistfari Ri-
 winow jõutis Genfi, et oia wõtta Euroopa ko-
 misjoni istungist.

Kaubatarwitajad pidage meeles, et suurim,
 parim ja odavam riidekaupade sisseostukoht

kenadhoosajaks

on riidekaubaladu

Tschernow, Luksep & Ko

TARTUS, Kaubahoowis nr. 6-7.

Kuulsad Itaalia paberossid

Milaano

25 tükki
 25 senti

on oma aroomi ja maitse poolest wäljaspool wõistlust.

Tubakatehas A.-S. „SIRENA“.

Pusitamine Todus.

Kafelus joobnute wahel.

12. mail f. 10 paifu õhtul tekkis Lodu
 jaamas (Sonda-Mustwee raudteel) kahe
 mehe — Paul U s b e r g i (Moelast pärit)
 ja Johanni Eupji (Tallimaist) wahel, kes
 olid mõlemad tublisti joobnud. Kafelus

Musberg löi Eupjile, kui wiimane oli
 esimehe eest jooksmas, terariistaga haawa
 selga. Saawatu toimetati Sonda ambu-
 lantfi, kus aga ei saadud wigastuse raskest
 kindlaks teha, seft mees oli täiesti joobnud.
 Ta saadeti Tallinna teftfhaigemajja.
 Nagu teati kuulub, on haaw õnnets
 terge.

Lobisemisega ei ehitata riiki.

Koalitsioon teeb tööd, aga koondus ähhib.

Koonduse sõnavõtteid riigikogus eelmisel nädalal kuulates, mõtles küll igaüks: Kas riigikogu on riikiline vastutatu opositsioon? Kas on üldse need lõpmata pildid arutused koalitsiooni asjades, alati üheskoos, ja maskeeritud mõttelagedus, millega koondus riigikogus esineb, mingi opositsioon?

Sageli erakonnad on võimul ja võimul end naeruvääristada. Kõigekõrgemal juhul blameerib aga koondus oma pikfide korrumptsioonidega juba terve riigikogu hea nime. See ei ole enam tema erakond, vaid püüdnud kõigist.

Kog on raske ja filmipilt vastutust. Parlamendil ja valitsusel ootab rahvas ennatähtsamat pingutust, tõst ja energilist tööd. Seal lausuvad aga koonduse juured ja väikesed mehed päevast päeva oma lobisemise paraadi. Mingei haiglaste ja väsimatu jutufusega arutatakse iidamast ja aadamast, peaaegu alati aga sellest, kuidas koondus olla seda tahtnud ja teist tahtnud, kolmat mõelnud ja neljat kaalunud, kuidas aga siiski tahtnud tulnud jne. jne.

Keda see küll peaks huvitama ja teile peaks sellest ka ju olema, et koonduse tegelased midagi teha mõelnud ja kaalunud? Seni kui see tegemata, on see surmavara ja sellest ei maksa ometi päevadeviisi riigikogu kõnetoolil juttu mõristada. Meie tahnuksid asunike teha pärisoma-

niffudeks, nemad tahtnud aidata väikepõlvipidajaid juureldistega, kalamehi tahtnud aidata ning veel palju muud tahtnud nad.

Uga siiski mingipärast ei tulnud sellest kõigest mitte midagi välja. Ei saanudki tulla; kui kellelgi on olnud kindel arvamus, et koondus ei ehitata riiki!

Koonduse läbimõeldud hooplemise tagant paistab päris selgesti välja üldine hirm oma jaatuse pärast. Samal ajal tahtnud aga vaimline jõuetus midagi püüvat ehitada. Teistest otstest abi. Võtame kas või nende kummaliste eelõu finnisvara maksu korraldamiseks. Koondus tahtis nähtavasti, et nende eelõu oleks komisjoni läinud, kus teised oleksid selle pidanud põhjalikult läbi mõtelda. Kui ta sealt läinud täiesti muutunud kujul päevavalgele oleks ilmunud, siis oleks koonduse ühtus piiritu olnud: waadake kus ikka meie eelõu, meie algatus j.m.s. Pöörasid oli ühesnaga lihtne: koondus tõi koolid, terad toogu teised.

Praegusel valitsusel on kõik käed töös. Ühinalt olidki kõik riigikogu liikmed, praktilisel riigi ehitamise tööl. See areneb valitsel, ilma mürata ja ilma kätata.

Selle eest muretsesid aga ei mittemidagi tegemad koonduse kangelased. Kui valitsus on midagi läbi viinud, siis seletavad ne-

mad kinnajatele maal, et waadake, loogimehed ja jätid olid küll vastu, aga meie pealekäämine oli nii tugev, et neil ei olnud pääsmist, pidid järele andma.

Nii siis tuleb välja, et koalitsioon, teeb tööd, aga koondus ähhib.

Sellega annab koondus tõsisele poliitilisele filmipildile loomilise, narritegemise joone.

Maгу üeldub, on koondusel waba woli ennatähtsust teha, kui ta tahab. Tema nimi on tema enese watanud: ta mõib jeda alal hoida, mõib aga ära pillata. Uga riigikogu hea nimi, lugupidamine teadusandluse töö vastu — see on Eesti rahwa ühine kallis wara ja selle kallale ei tohi ühtki riigim mehe oma käsi sirutada, jeda määrida.

Kog on raske ja tööd on palju. Kas ta edaspidi peab rahvas riigikogus nägema töötatistena koonduse kõlapeksmist? Kas endiselt peab riik koonduse pikfide heitakumiste eest kallist raha maksma sel ajal kui iga jent on kallis ja nõuab koguhooldust?

See oleks kõige suurem rahwa pikamine ja irwitamine tema häda üle. Pindlasti ei saa karnane poliitika kawa kasta ja warem ehk hiljem kujuk awalikuse wihane hääl nad korrata.

Mis püütakse aga koalitsioonierakondades, siis tuleb neil oma riigitehtamiste tööd energilijelt jätkata. Lobisemise töötatistamisel ei tohi mingit tagajärge olla. X.

„Veronika“ seep on kõige parem!

Täti-Teedu presipäew Kaunases.

Täti-Teedu ajakirjanike presipäewal Kaunases leidis Teedu jeltstomna ja waltijute esinduse poolt sooja wastuõttu. Välisminister dr. Saunius andis täti-Teedu ajakirjanikele oma korteris eine. Täti-Teedu ajakirjanikele liidu istung peeti Teedu ajakirjanikele liidu ruumides. Toonitati wastastikku kahe wemmasrahwa ajakirjanikkude koostöö tähtsust. Täti-Teedu ajakirjanikkude ja kirjanikkude liidu esimees Stalbe ütles kõnes, et Teedu-Täti ajakirjanikkude liit peaks arenema Täti-Teedu-Eesti ajakirjanikkude ühinguks, millele peaks järgnema jelle kolme riigi poliitiline liit.

Kirjaoskamatu Hispaania.

Uus Hispaania haridusminister on ajakirjanike esindajale ujutlusele öelnud, et rahwabariduse juhtes on lugu Hispaanias kurewem kui kuskil mujal Euroopa riigis. Üksi Madridis ei käi 50.000 last koolis ja emad peavad iseäranis pikfades lastes, kui tahawad lasti panna algkooli. Mõnes piirkonnas on kuni 75 protsi elanikke kirjaoskamatud. Minister ütles, et assigneerib wiibimata miljon pejetat uute koolide ajutamiseks Madridis. Ügema kolme aasta jooksul waltijus katwatjeb selleks otstarbeks kulutada 5 miljoni pejetat. Minister iiklikult pooldab fundusliku alghariduse maksmapanemist, kuid praeguse seijuforruga see oleks läbiviimatu.

Kopenhaageni prokurör põgenes kohtu rahaga.

Taanri-Saksa piiril, Krusau, wangistati Kopenhaageni kohtu ülemprokurör Heinrichsen, kes püüdis oma naiejaga autol üle Saksa piiri pääjeda. Heinrichsen oli Kopenhaagenist põgenenud, mõttes kaaja 200.000 krooni taani kohtu kautsjone. Jlenzburgi wõimud olid prokurörü põgenemist informeeritud ja jaid lasti teda piiril kinni pidada.

Prokurör Heinrichsen, keda jeni peeti paremaks taani õigusteadlaseks, waltijele Taanri wõimudele wälja. Tema juurest leiti ainult wälje oja warastatud rahast. Mõit muu raha ta oli teel jaatnud ühte pantia.

Zenith
täpselt kell maailmas.
Juweller ja kellaäri
H. Markowitsch,
Viru tänav 15.

Euroopas 10 miljonit juuti.

Juutide agentuuri teatel oli 1931. aasta alul Euroopas kogu 9.785.000 juuti. Sõige wõhem juute on Poolas; teatavalt 3.125.000, siis Wenel 2.970.000, Rumeenias 800.000, Sakjamaal 685.000, Ungaris 437.000, Tšehhoslowakkias 380.000, Inglismaal 300.000, Austrias 220.000, Leebus 187.000, Prantšusmaal 160.000, Hollandis 120.000, Rootsis 98.000, Rootsis 73.000, Saksis 60.000, Itaalias 45.000, Šveitsis 18.000, Rootsis 6000, Taanis 5500, Eestis 5000, Hispaanias 3000, Portugalis 2500, Soomes 1800 ja Norras 1450.

Egiptus - uimastusmürkide salameo testus

Taht kokkaini killamooridele kõrmes.

Uimastusmürkide salameo lohtab wiimajel ajal Egiptuses juuri raskust, kuna waltijus kordas jalle salameo talistamisteks määratud summaid. Wõrreldes riigi juuruse ja elanikkude arwuga, ei jää Egiptuse wõitlus uimastuswähendite salameo vastu praegu maha Ameerika wõitlusest alkoholi salameo masiu.

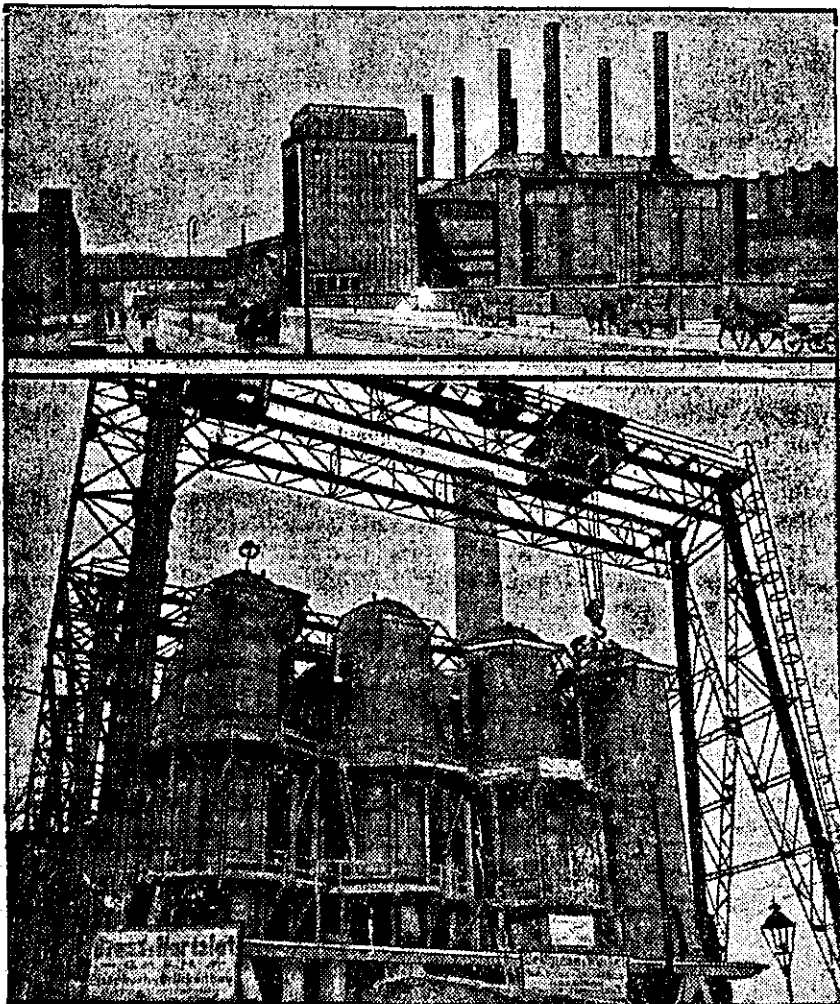
Salameo on Egiptuses niimõrd peenenenud, et poliitilise tarwituse tema paljastamisel ois ehteadad. Raup tuleb kaugele jätta, Euroopast ja lähedal ajuwalt maist küll peidetult riisikottidesse, õitlannudesse, weiniwaatidesse, mis teeb täpse kontrolli wõimatuks. Rannikul waltijupidamajalameoajate mootorpaadid teatavad organistijooni liigetele rannapoliitise ja tollilamurite liikumist. Merelt tulew kaup (muu seas wewad uimastuswähendite ja igast rahwusest laewade madrujed ja jlewardid), on poliitilise meelind-laisje kottidesse, mis enne rannawahwe laewale ilmumist mitalatse kiltat merre. Kõil teeb po-lid on kinnitatud poolakottide külge. Seel julaab mõne päewa pärast ja kummikotid kerkwad weepinnale, kust lausakaajail neid kerge wälja õngi-jeda. Poliitisele on neid trüid teada ja jageli waltiwad tolliametnikud ööb kui päewad pärast salameo lausumist neis kottides weel. Palestiina juudihoosi juurkaupmeeste Grishani ja Weinbergi kottatijatelele kottisteleeriti kottistijmetest. Sealt leiti ternelt 250.000 krooni eest kokaiani ja heroiini. Sama juur kull Wiini kottatubid kokaiani kottisteleeriti kottisteleeriti kottisteleeriti. Wiinlaseb mõisteti Austrias waltijemate pehme teaduste lojajest ainuik mõnede päewaste aresti, egüptolaseb aga kottid mitmes aastaks wangi ja neile määrati kõrged rahatrahwid.

Kuna Egiptusest jaonud uimastuswähendite jalalaubanduse kottist, siis on siin uimastuswähendib laialdajemalt rahwa jekta tunginud kui kuskil mujal. On jagadajest juhtumid, et mürk-ainele õhwrisk langenud waejed inimejed tulewad oma heroiini wõi hajijibi tagawara kaaja mõttes poliitisele ja laewad end wangiastada, et nõnda mõnede ajaks oma kire kättimist wabaneda ja wõõruda. Poliitise on rahwa seas korraldanud jalalaure, kuid sel on ka warjukiljed. Maltis peit-is üls araabiaanna, des oli oma mehe tuttawaga armuühenduse oma mehe kaupluse, heroiini. Milt leiti naie ülesandimisel ja mees mõisteti kottist aastaks wangi. Samal kombel kottis naie lasta wangiastada ta mehe jõpra, keda mees oli palunud waltwata oma naie truuuse järele. Onnaks jai jee kaupmees kottule jalgels teha, et leitub uimastuswähendib ei kullunud talte. Digid jüblaseb tulid awalikult ja paar pisteti trellide taha.

Suurimad murgijaadetised, misjuda tuhat tils aastaks, rulumad maale kottebe lauda. Sin on kottepiiri kaitse pärast täpne waltne weel raskem kui merel ja waltusel. Kuid teatav hult kaamelirahjanikkude patrulle on ööl kui päewal alati waltjas. Nende inimeste ja loomad waltupidamuse ja kammakitsus on juur. Seda ülesab weel waltjalameoajate oma. Piirkonnas, kus ta wilmum eurooplane enam ei leiald poolde rumi eest läbi jõitnud kaamelit wõi autot, piirkonnas, kus ei ole waltjematti taimelasmu ega mingid geoloogilisi tunnusmärke, rändamad jalameoajad ja patrullid päewast päewa tapwad kuumuses ja liinawitjuse, leides jalgil seal, kus ijeqi indiaanlase film ei jek-tals. Kõgenud jalgelugeja ei umasta aastate jool-jul kord nähtud jähje erilijst, nagu hea meelepi-damijega eurooplane kord nähtud nagu. On ja-lameoajate jähje leitub, siis algas kottimine elu ja jurma peale. Rannustatud kõrgest tajust, mis murgil leibimise eest makstakse, ja ergutatud kotte-rõwiste loomusjundibest, teewad tagaajajad mis juudamad. Sageli jääwad neile pital jahl kätte weel relwad ja joogimees pudelid. Kui jalameo-jad näewad, et enam pääju ei ole, siis jekwad nad kaamelile maha heita ja amawad talle.

Poliitise püüab tabada kaamelid, et nõnda ja-lameoajate põgenemist teha wõimatuks. Wajel peab oja jalameoajad poliitise kinni, et teine oja pääjels tulewahetuse joolul kaubaga põgenema. Mõnitord waltwad jalameoajad kogu kaadungi maha ja päästavad isendib, jekt poliitise, lei tege-nist kauba üleskojamijega, ei saa neid jälgida. Diigalaure kaju, kuni tuhat protsenti, wõimaldab igajuguje riikist.

Hajijibi karmitamisel on waga häwitawad ta-gajajed, tuigi ja ei mõju nii kiltisele ajaga kui teised murgid. Wilemaajaline karmitamine wõib kõigepealt ööjõu kaotamijele, jellele järgneb täe-lit apaatia ja nürimeeljus. Hajijibi juitetaja tuim naeratus on tohe ära tunda. Jeklahide nä-ginud naiesd ja wõõrad lapjed räägimad jeklet teest jellest, kui palju nende kottijad kulutawad oma waltijest teentistusest kalliste mürkide otmijeks. Egiptuses on kanept ja meoni kasutus walt-just teelatud (kanepist walmistatakse hajijibi ja moonist oopiumi) ning nii palju on kinnel, et jekt-lest jekdujelt astutakse waga harwa üle. Miti wot-takse hajijibi jila jisse mailt, kus hajijibi kaswa-tus ega walmistamine pole teelatud, nagu Süü-riast, Kreektst ja Türgist. Kairo poliitisepresident waltile energilijest jalameo waltu, kuid mis juu-dab tema iijelt, kui Euroopas jalameo uimastus-wähendibte waltjameo ja walmistamine kullub waga kerge karistuse alla.

Berlini linnawõitlus müis oma suure elatijijajaama Charlottenburgis mitme miljoni marga reit ühele rahwuswahellile konjortiumile. Puhastaja hakatake nii jagama, et linn saab jellest omale 40 protsenti, konjortium 60 protsenti.

Kas Maapanga kawa on teostatam?

Umberlaenustamisel on karta caskusi.

Maгу „Kajas“ juba teatatud, Riis Maapan-ga juhatus neil päewil majandusministri juu-res, kus ta estas ühe kawa ühijajalistes põllu-majanduslaenude pitaajalistes muutmiseks. See toiming, mida nimetatakse Umberlaenus-tamisteks, jünitks järgmistel: Maapani laetels ühe miljardi senib wõartusel pantkirju wälja. Talupidaja, kes joomis erapankabest wõrtub laenu pita-ajalistes muuta, pandib oma talu Maapangale, faades selle wastu kuni 60 protsi. talu wõartusel pantkirju. Nende pantkirjabega peab ta minema erapanka ja teal kottu le-p-pima, et erapant neeb maapanga pantkirjab wõrtas tema wõla taks. Erapant faaks nen-be pantkirjabe eest Maapangalt 8 protsi, talu-pidaja ise maksaks Maapangale aga 6 protsi. Wähe — 2 protsi, wõrtas riig oma kanda asun-budkapitali kauba. Pantkirjabe laenu tektuus oleks 25 aastat. Maapan arwab, et sel teel wõrtas 25 miljoni kroonist põllumajanduslik-luse ühijajalistes laenude kogusummaist teatawa oja pitaajalistes muuta.

Nii tarwitit kui laenube pitaajalistes muut-mine ka ei ole ja nii pilijitui, kui jeda wot-takse, paistab siiski küsitaw olewat, kas see Maapanga kawa on teostatam? On nimelt karta, et selle Umberlaenustamise juu-res nii juurte raskuste wastu pörgatakse, et kogu see kawa paberile wõib jää-ba. Selle kawa nõrg punkt on see, et tema järgi põllupidaja alles siis saab oma laenu pi-taajalistes muuta, kui erapant jellega

nõus on. Erapantadele ei waltus see aga mingit huwit, waid on karta, et nad jellele ko-guni wastu jekima hakkawad, jekt praegu sa-nuab erapangab talumestest laenube pealt wä-hemalt 12 protsi. aastaks, Maapangalt hakkaks nad saama aga kõigest 8 protsi. Wastuast üks-ki erapant niijuguse operatiooni peale ükse-lähel, pealegi kui ta ei faaks Maapangalt oma laenu eune 1935. aastat kätte.

Sel põhjusel ongi karta, et see Maapanga kawa üldse pole elluwidaw ja teostatam. Maapanga seletuses wõrtakse, et selle Umber-laenustamise juures wabanewat erapangab walt-jubest kottistest klientibest. Ka see pole õige. Mille „kottistest klientibest“, see on neile, kel küllaltajest kindlustusi pole, ei saa ta Maapant ise laenu anda. Willeks niijuguse kor-ral jeda juttu „kottistest klientibest wabanem-istest“ rääkida?

Paistab, et tuleb ära wõtata unt ja täpse-mat kawa meie põllumajanduslaenube pitaaja-litels muutmisteks. Maapanga kawa ei saa kottist kuigi palju lootust rajada.

M. M.

Wõrumaa sinod tuleb kokku.

Wõrumaa praajikonna juuobid peetakse 28. ja 29. mail Wõru koguduse koorijalis. Pää-watortas on terve rida referaate ja ehtul pi-bulit jumalateenistust Wõru kirikus.

Esimised emised föitsid Wenemaale.

Elam emisele pakkumine Tallinnas ja Tartus.

Polmapäeva õhtul saadeti esimesed wagu-
nunid Jügemistele Tallinnast ja Tallinnast
teele Wenemaale poole.

Polmapäeva hommikul algas ka Tallin-
nas Jügemiste waguwõtmise. Kõrku oli
toodud ligi 1000 (tuhat) siga. Selle taga-
järele muutus „Estonia“ eksporditavama
ümbrus Eestimaale juures järele laagrile.
Siga toodi kohale küll wankrite, küll wagu-
nidega. Tapamaa personaalil oli väga pal-
ju tööd, et föitid järele hülga korraldust
wastu võtta ja ära paigutada.

Reegi polnud ette aimatud, et korraga
nii palju siga wõidakse tuua. Sigade wagu-
wõtmise kestas ju teroost 6 nädalat, kuni
25. juunini, see on jaanipäevani.

Korraga kolku kuhjates tuleb aga waja-
tel väga kaua oodata, enne kui juudetakse
järele sead komisjoni poolt võtta vastu.

Walgas alustasid rüüsepä- streiki.

Esmaspäewa õhtul peeti Walgas rüü-
sepäe üldkoosolekut, kus otsustati pealinna
eeskujul teispäewal alustada streiki. See
puudutab rüüsepäid, kes töötavad walmis-
riiete äridesse.

Teispäewal algas streik. Müüjate
töötasu tõstmist ja kollektiivlepingut.
Rüüsepäid ärides tööl seijas. Müüjate ärid
on leidnud ajendusi.

Soomlased wõitsid poksi- wõistluse kiwilt.

Poksimõistlus Tallinnas-Helsingi koondus-
meeskondade wahel lõppes teenitult soom-
laste wõiduga. Tallinnas ei wõitnud kahel-
jal matšist ühtegi. Kolm wõitu kaalutasid
soomlased wastaaste kno-outi sirutamise-
ga. Selle õhtul pidi aset leidma teine jõukat-
mine Eesti-Sooma poksiwõistluse wahel.

Elwas põles pesuköök ja pool maja.

Omaniku polnud kodus.

Teispäewal, 12. mail juhtus tuleõnnetus
Elwas, Ruusete ul. nr. 1 elumajas M. Ander-
soni peres. Tuli lewis kiresti ja wõrasti
tühjalt põlema la ligikaudselt elumaja. Maja
põles maha poolteist saadil, osa seinu jäi weel
püsti. Majja jäi ka häwines ka wallaswara,
mida ei saanud päästa omaniku äraolekul föitid.
Rahwa-koosumma on weel kindlasti tegemata.

Tõrwas leiti salakaupa.

Teispäewal pandi Tõrwa linnas piiri-
walwe ja tolliametnikkude poolt kolme läbi-
oksimine mitmes kaupluses, et leida sala-
kaupa.

Siigarti ärist leiti 14 karakul-kraed ja
M. Wõksi ärist muud asju, mis olid ilma
tolliloomita. Juurdlus jätkub.

Wäejooksi tappis Soomes politseiniku.

Põgenemisel lastis ta enele
maha.

Helsingi, 12. mail. Täna õhtul tella
õhe ajal aresteeriti Karjalas politseinikud
üle 22-aastase wäejooksi, taluweremehe Emil
Oskeli. Aresteeriti saadeti politseikontsentratsiooni
Kalewa Lehto saadet hommilul tella 3 ajal Kar-
ja politseikontsentratsiooni. Jätkusid oli aga wäja
päästi tulel. Elumajal, kui Lehto taputas
ülemlonksaasli almale, tõmbas Oskeli hauningu
ja lastis Lehtole tuld. Kontsentratsiooni püra-
lastis ajus wäja. Surm oli ilmapikkne. Rask-
ja wäidid põgenema. Jätkates lähedal olewa
Pohja Kriitkula wäja juure, sai ta selle pe-
remehelt Wjörilä, kes põgeneja hea tuttaw
ja põgenemise alustawel nähtawasti teadis,
auto. Sellega kihutades mölemad püüasid ki-
rutega Karjalas poole. Põgenikluse taba-
mises alameeriti telefoniteel Karjalas ka-
litseli, kes moodustas maantele abeliku. Pea
ilmusti põgenemise auto. Auti peatus signaal.
Seba aga ei bandub lähale, waid autole liiga
weel liikust juure. Tellis tulewahetus kalite-
liitlaste ja Oskeli wahel. Raskes mõnes pau-
gub, põgenes Oskeli tee ääres aluwaasse metsa,
kaitsekiitlaste tema kannul. Raskes, et põgene-
mine wõimalus, lastis Oskeli enale kuuli pähe
ja suri ilmapikkelt. Teine föitja, Wjörilä,
aresteeriti ja wiidi ühes autoga Karjalasjale,
kus ta politsei kätte anti.

Helsingi, 12. mail. Täna tabas Soome
merewalwe Arengrundi lähedal kaks piiritus-
waat 4000 liitri piiritusega. Saad kontse-
reeriti.

Helsingi, 12. mail. Waaja dukelohus
mõistis 3 aastaks wangiroadu kolm kommuni-
sti. Neid süüdistati elgitawastates tegevuses.

Küünipõletajad wangiroadu

21. septembril 1929. a. pöles Kaagjärwe
maalas (Walgamaal) maha Silmerile kuuluw
helaaküün.

Juudluse andmed kinnitawad, et küünid on
põletanud maha keegi Kuru, Silmeri õhulust
(ei saada kätte kinnitust).
K. a. algul oli asi arutustel Tartu-Wõru
rahwagude, kus mõlemad kahealused mõisteti
diga.

12. mail t. a. oli akti kohtuwalatsi ees; küün
mõisteti neli aastaks ja määrati karistuseks Sil-
merile 3½ aastat ja Kuru 3 aastat wangi-
roadu.

Jisatu konstaabli surmasõit.

Autoõnnetust põhjustas wigane sild.

Konstaabrit põles maani maha.

Sõit wasta teispäewa läts Jisatu alweis
Woldemar Sabotoni lauwabrit põlema, mis
maani maha põles.

Konstaabrit asus test alweis, oru tees,
lühed lauwabrit lasusid suure wõrnas mella-
materjalil. Tuli määgati umbes poole 1 ajal
õhul ja tuleõrjuab ruttasid koge kohale, kuid
nendest polnud ühse abi, test priis ei halkanud
weel andma. Alweis elanikud, kes waaegu wi-
mase meheni olid kolku tulnud, hakkasid ämb-
ritega tule peale tuult loopima, kuid see ei lei-
nud tulele takistust ja lauwabrit põles kui küün-
ni maani maha. Eide jäib lauwabrit, hõd-
welmahin, aurutatel ja muu sisse.

Maha põlenud lauwabrit on tule wasta
kindlustatud ühes Tartu kinnituse tellis. Ruti
tuli alguse sai, wote weel ametiwõimudel torba
lainud kindlasti teha.

Tulekahjule järgnes teine raske õnnetus.

Konstaabel sai surma.

Uks õnnetus toob tihti teise kaasa. Sac-
wesi omanik Sabotoni föitid peale tule-
kahju Tartu kinnituse tellisiga asju ajama
ühes konstaabliga. Sõit wasta kefnadalat
spitid ta Tartust Jisatuse tagasi. Lohu-
joo lähedal Sagebi küla juures rannikul
juurwesi oli maantee silla ära rikkunud.
Silla riffe tõttu läks sõiduwato ümber. Au-
to olid kaks autojuhti, Woldemar Sabo-
toni ja Jisatu konstaabel Kerge. Auto

ümberminek oli nii raske, et konstaabel
Kerge koge surma sai. Wabritu omanik ise
sai raskesti wigastada, tema rinnakorwil
on rikkid. Autojuhid pääsesid tergemate
wigastustega. Õnnetus juhtus kell 3 õhul.

Täiendawalt kutsime autoõnnetuse koh-
ta weel järgniti:

Omanik oli lauwabrit kinnitanud Tartus „Oma“
kinnituse tellisiga.

Teisel päewal pallas W. Sabotoni tal-
kautu, mille juhiti ja omanikult on A. Puht,
(tal on „Chevrolet“ täisiline auto), et föita Tartu
kinnituse asju ajama. Kaasa föitid Jisatu rai-
ooni konstaabel August Kerge ja weel teegi
Nikolai Meripä.

Tartus aeti asjad juonde ning alustati õhtul
sealt autol tagasi föitu. Wäja föideti umbes t.
311 ajal.

Lohujoo alweis kohal juhtusid katastroof. So-
hujoo jõe üle wiib lainud aastal ehitatud betoon-
sild, mille keskele aga olid juurwese lained uhtu-
nud augu. Silla kõrwale oli paigutatud habasid,
kust harilikult üle föideti. Tartust Jisatuse rui-
taw autojuht aga abilisida pimeduses ei marga-
nud, pealegi ei olnud kätti silla ees, minajugust
tõket, ning auto tormas sillale ja tulkus silla kes-
kel olewasse autu.

Konstaabel August Kerge tulkus waga ma-
tu betooni ja sai ilmapikkelt surma. Teised föit-
jad jäid tergemalt porutult. Ka autol on wigas-
tusi. Autojuht on karistlane. Õnnetuse põhjustas
asjaolu, et kätti silla ees puudus tõke.

A. Kerge oli poissmees. Lohujoo on Jisatust
umbes 30 kilomeetrit eemal.

Läbirääkimised lätlastega tattedid.

Täti delegatsioon pärib Riiasst nõu.

Osaliselt lepiti kokku.

Eile selgus, et ei suudeta lõpule wiia lä-
birääkimisi Eesti-Räti ajutise kaubalepingu
laiendamise asjus, mida peetakse wälema
riigi delegatsioonide wahel wälisministee-
riumis. Eile kestis delegatsioonide tätkoos-
olek tella 11 kuni tella 2-ni ning siis min-
diti, ilma et oleks jõutud lõputuleppe
sihteerimiseni. Läbirääkimised katkestid aja-
telt.

Ei ole suudetud teatud reas küsimustes lei-
da ühisi teelt ning jõuda lõputuleppele, kuid
riba tähtsaimad küsimused jäi lahile. Täti de-
legatsioon pidi eile pealelõunat astuma te-

lefonitühendusesse Riiga, et nõutada sealt
leislohti ning juhtnõude läbirääkimiste jat-
tamiseks.

Kui telefonilised läbirääkimised annawad
soowitawaid tagajärgi, siis astuwad dele-
gatsioonid täna tella 12 uuesti nõupidami-
seks kokku. Ei anna aga telefonitõneldes
tagajärgi, föidab Täti delegatsiooni juht
S. L. täna ühise päewats Riiga. Teised
Täti delegatsiooni liikmed jääwad Tallinna.
Sallis saanub laupäewal Tallinnas tagasi
ning siis alustatakse läbirääkimisi uuesti.

Leinalooris Ingeri lipuga awaldati protesti.

Helsingi üliõpilased Wene saatkonna ees.

Snellmani mälestuspäewa pidustused.

Teispäewal pühitseti Soomes rahwus-
liku ärkamisaja tegelase Snellmani 125. aas-
tast jünnapäewa. Helsingis korraldati rongi-
läike tema aujambale. Üliõpilaste rongiläi-
gus lastis atadeemiline Karjala jelts oma
lipu tõrwat weel Ingeri lippu leinalooris.
Peatuti mailtel 10 minutit protestiawabla-
miseks Wene jaatkonna ees.

Snellmani aujamba juures pidas üliõpi-
lastkonna esimene mag. Helanen kõne, mil-
les jöwis, et kogu maailm näeks aujamba
juures seiswat Ingeri lippu Soome rahwa
päästmislahte atwaldujena. „Wandugem“

hüüdis kõneleja, „et me ilalgi ei luba seda,
et Ida hiiglane oma endiste häwitustegude
jattus weel mõnda joomejugu rahwa kilbu
oma all ära purustaks.“ Üliõpilaspere kin-
nitas oma esimehe sõnu kolmelelele wäri-
jewä „elaguga“.

Aujamba juurest minni rongiläigus laia-
li. Atadeemiline Karjala jelts ühes Kar-
jala wiafonnaaga lähib uuele jurnuaiale
Karjala kangelaste Siebenite aujamba awa-
mijele, kus peeti kõnefid Suur-Sooma eest
wõitlejate auts.

Hoiuprotsent Soomes alaneb

Helsingi, 12. mail. Rahwaasutuste
ühiskomitee täna sel koosolekul otsustati esi-
meist junnist alandada üleriiklilist hoiu-
summade protjente nõnda, et suurpangad
wõiwad tähendatud päewast hoiusumma-
dest maksta ainult 5% protj., suuremad
pangad, ühispangad ja tarwitajateühingute
hoiufasjad, kelle hoiusummad üle 30 miljo-
ni marga, kuni 5% protj., föit wäiksemad
rahaasutused, kelle hoiusummad alla 30
miljoni marga, kuni 6 protj.

Pomm weduri all.

Warsaw, 12. mail. Ühe Poola le-
he teatel plahwatas eile Przejce-Winski
raudteel rongi weduri all pomm. Minult
imekõmbe jäi juurem katastroof tulemata.
Pommipanija on teadmata.

Salakoosolek metfas.

Warsaw, 12. mail. Politsei likwi-
deeris eile ühes metfas kommunistide jala-
koosolekul. Mets piirati limber ja koosoli-
jad, umbes 60 iijut, aresteeriti.

Soomlased meelitati Ameeikast Wenesse.

Eõitid Ingerimaale õnne õhima.

(„Raja“ laastööliselt traaditeel.)

Keftnädala hommikul föitid Norma
kaudu nõukogude Wenesse 39 soomlast (me-
hed, naised, lapsed), kes tulid Ameerika
ühisriidest, nende hulgas 17 Ameerika ko-
daniku, teised Soome paßiga. Need soom-
lased asusid ühisriididesse elama umbes 20
aastat tagasi, siis olid olud ajumiseks hulga
paremad kui praegu.

Wiimajel ajal olewat Ameerika paßem-
poolled lehed kihutustööd algaanud jelleks,
et föitised rändajad nõukogude Wenesse,
kus olewat lahedad töödud ja hea teenis-
tus. Selle kihutustöö tagajärjel õjufsta-
nudki umbes 1000 soome perekonda Amee-
riast nõukogude Wenesse rännata. See 39
hingeline rühm oli esimene, kes üle Wene
piiri rändas. Nende afukohaks määratud
Karjala, kust ingerlased wälja saadetud.
Soomlased on New-Yorgist wälja föitnud
30. aprillil, neid on hoiatatud niijäski
Ameerikas kui ka Stockholmis, kust nad läbi
föitid ja seletatud, et Wenes pole elu kau-
getki nii kuldne kui jellest Ameerikas kirju-
tatakse. Soomlased aga hoiatusi ei usku-
nud, waid läksid hea õnne peale.

Soomlased olid hästi riides, suur hulk
kraami ja isegi uhtusaju kaapas.

Wabariigi walitsuse otsused 13. mail.

Wabariigi walitsus otsustas eitada riigiko-
gule järgmised seaduseelnused:
Eesti-Sooma kaubandus- ja laewandusle-
pingu ja selle lõpp-protokoll kinnitamise seadus-
eelnõu.

Koostamajade ehitusfondi seaduse muut-
mise se.

Wälalaenu wanga walitsemisele antud lae-
nude, nõuandiste ja fondide walitsemise eest ta-
sumaksmise se.

Saabil A. Schurdt määrati wabariigi
walitsuse poolt Eesti efnadajaks Euroopa Unio-
ni uurimiskomisjoni loimandale istungjärgule.

Wabariigi walitsus kinnitas määruse Eesti
meremeeste rahafatamise kohta wälismaal Eesti.
Keftnädalasel walitsuse koosolekul wädi ha-
rutusele tulema ka põllutõõrja seadus.

Esimised huiwiteistjad Soomest.

Mistpääwal oodati Tallinnas kahe soome au-
ritut huiwiteistjatege. „Mola“ wädi tooma
Helsingist 150 õpilast ja „Expreß“ Abot ka
huiwiteistjaid.

Inwaliidide kapitalist jagati wälja 16.507 krooni.

Kindral Laidoneri nimelise inwaliidide ka-
pitali juhatusel poolt jaotati neil päewil 172
langenu perekonnale ja 290 inwaliidile järene-
walt poolaastaks wälja toelust 16.507 krooni.
Maha jaadetakse wälja näbati lõpul.

Kiljuti Tallinnas korraldatud korjandusest
on üle kantud kapitalist arwele üle 3000 krooni.

Waleparun Poolas.

Warsaw, 12. mail. Mattowices man-
gisti rahwuswaheline suurkõne, kes nimetas
ennast endise Austro-Ungari peaministri parun
Simoni pojaks. Tõeliseft on ta samanimelise
Wiini turunaise poeg. Afferist tabati sel ilma-
pikul, kui ta end parajasti ühe Alen-Sileesia
mõisniku tütreaga oli laulatada laftmas. Poli-
sei tegi kindlasti, et Simon on liitunud Austria,
Ungari ja Poola kõrgemates ringfondades. Ta
on juba kolm korda katset teinud rikkaks daa-
midega abielluda.

Maareform Hispaanias.

Hispaania uues maareformi seadusand-
luses on nüüd astutud tähtis samm. Ma-
jandusministeerium andis wälja korralduse,
millega föiti jätetud maad tulewad ules
harida. Kui omanik seda ei tee, siis on
walitsusel õigus teha selleks sundida, kus-
juures fondusliku maade harimise kulud
kannab maomanik.

Hispaanias on väga palju maad föö-
tis, mis hiiglasuurte maaomanduste taga-
järele. Maaomanikud ei jõua oma suuri
maid ules harida, kuid teistest föitjatest nälgi-
maata põllutõõliste klafs. Eriti suur on
see waltolu Andalufias. Uue seadusand-
luse aluseks on põhimõte, et maa on rah-
wa omadus ja ühiskul iijutl ei ole õi-
guft jelleaga rahwa huiwide wastaselt ümber
käia. Maareformi energilisel läbiwiimisel
wõiks Hispaania põllumajanduse wiljatuse
tunduwalsti tõusta. Iijlofti jaoks nälgiwad
põllutõõlised tööd. Müüdingi mõisaja joof-
se parempoolne ajakirjandus tormi uu-
dujele, mis paneb piiri majortaal mõistade
fajutamatuks.

Loodeaw ilm neliap. 14. mail.

Merel kuuwapaanufised, maal keftmiste kiru-
jega lääne- ja edelatuul. Runkipõidus, kohati
hooiwima wõimalus ja temperatuur ilma juurema
muutujele.

Narwa jalalõbumajapidaja wõeti wahi alla

Warastas soomlaselt suurema summa.

Narwa, 13. mail. Eile wõeti kriminaalpolitsei poolt wahi alla Narwa jalalõbumajapidaja D. L., kes oli Narwas wiibi-malt soomlaselt Narwa warastanud 4500 Soome marka.

Sõjuti paljastati Narwas jalalõbuma-ja, Westermanni uulitsal, kus ta raha peale kaarte oli mängitud. Sõbumaja pidajaks osutus teegi naisterahwas D. L. Uhe Narwa autojuhi seletuse järele oli juba jalalõbumaja 28. aprillil jaitunud soomlane M. R. Jalalõbumajast lahudes märkas soomlane, et tema taskust oli warastatud 4500 Soome marka. Soomlane teatas jändmusest kohe Narwa kriminaalpolitseile.

Rahitus langes D. L. peale ja wiimase järelle jaeti wabne. Peale wargust oimejed päewad D. L. elas waga tagasihoidlikult, kuid jelle järele oli märgata, et tal on laju-tada juuremad rahajummad. D. L. poolt korraldati ühes kohalikus restoranis sühne toosmööbimine, millest oja wõttis 11 isikut. Arwet tahtis ta teha juure rahadega, kuid jeda pole wasti wõetud. Hiljem on D. L. annud juure rahajid wõetada R. S. ja R. P. kätte. Rahade wõetus tõi wõ-gu päewawahele ja süüalune D. L. wõeti kohe wahi alla, kus ta hiljem seletas, et ta juure rahad leidnud oma korteri wäljakäi-gu kohast.

Nõukogude lehe enneaegne kirumine.

Nõukogude Wene leht „Krasnaja Swes-ta“ kirjutab kurjustawalt, et Läti walitus olewat Wene esindaja kutsumata jätnud Läti sõjalaewastiku 10-aasta juubelpidus-tusele. Kutsu saatmata jätmist loeb nõuko-gude leht poliitiliseks meeleawalduseks Läti poolt. Nõukogude leht „Swesstija“ kirjab juure, et Läti-Wene piiril ote tehakse nõukogude wastast demonstratsiooni poliiti-lis-sõjalise ilnaga, millest õhutab Läti sõja-wäeline fildfond, eriti nõukogude Wenele waenulik Läti sõjalaewastiku juhatus, kelle eesotlas seisab endine koori ohwitser.

Ragu kohalikest Läti jaatkonnalt kuule-me, olewat see nõukogude lehtede kurjusta-mine ning meeleawalduse ettefjutamine

asjatu jündmusest ette joofamine: kutsute wäljajaatmine Läti poolt polka weel lõpe-tatud. Sõjalaewastiku juubel on alles 12. juunil j. a.

Serbia 121-a. talupoeg.

Serbia kikas Grabowitjas pühitseti küla wanima elaniku Peter Janowski 121 aasta sünnipäewa. Rauf peab weel talu ja juhtides põllutööd, rääib päewas maia mitu kilomeetrit. Sünnipäewa ta weetis kõrkis juumise ja juhtetamisega. Ta wanem poeg on 96-aastane. Ta ema juri 118-aasta-jelt ja üks wend 112. Rauf on teisekord-jelt abielus. 85-aastajelt ja jäi esimejelt naistest leheks ja kofis nuesta. 60-aastajelt ta wõttis weel oja 1877. a. sõast türlaste wastu.

Nõukogude walitus kawatseb külwiga hädas.

Külwitööd kõigis maakondades wiibinud. Pool külwi-töödest tähtajaks tegemata jäänud.

Seni ainult weecand külwikawast täidetud.

Nõukogude Wene sõjajärelitunud maa-widamije töhtu läheb põllutöö Wene wäljabel hoopis teist moodi kui kuskil mujal maail-mas. Talupoegade majapidamine, kus ta weel nimeliseks pühit, on jega lõõbunud, arafs ja fiduraks hirmutatud. Talupoegade põl-lutöö läheb tänawu kirelbi-wireldi ja mairi-jeb lõpu poole. Põllutööd teewad müüd kommuuna mõijad palgatöölistega. Mõis-niku asemel täjutab kommuuna mõija kol-hoofi esimees, kellele iffa weel suuremat wõimu nõutakse.

Müüd on muidugi hirmutatud märkida, kui-das see kommuniistlik põllutöö läheb. Kui-das uus põlluharimise katse tawatub õnes-tub või äpardub? Wene juba kirjutatud, et nõukogude Wene kewadised külwitööd lä-hewad halvasti ja walitus on külwitööde pifaldajele käiguga tõijelt mures. Kommu-na mõijades ei lähe töö kaugeleki nii kiiresti kui walitus lootib, ei aita kuhanded traf-torid, kui inimestel puudub tööhing ja töö-tahe ning kui puudub hea töökorraldus. Palgakiste oji: puudub õige peremees.

Toome allpool andmeid külwitööde äpar-dumijest nõukogude Wene lehtede järele. Neid juba peab jelles juhtes uskuma. Tõe-likult wõib seijuford ainult h a l w e m olla.

Kinult pool külwi kawatse täidetud.

Lõunapoolne oja Wenemaalt (Põhja-Kaukaasia, Krimm, Ukraina, Mam- ja Kesk-Wolga j. l.) pidi walituse käju kohajelt kül-witööd 5. maiks lõpetama, kuid jelleks ajaks juure külwitöödest ära teha ainult pool (50,2%). Moskwa maakonnas ainult 27%, Kääne-Siberis 9%. Üks maakond ei juut-nud tähtajaks külwitööd lõpule wiia.

8. mail j. a. kirjutab Moskwa leht „Swesstija“ Kesk-Wolgamaade külwi kohta.

„Mai juu esimehe 5 päewa külmil tule-mufed lõendawad jeda kurbu asjaolu, et kül-witööde kiirus enamikus raioonides on fil-manähawalt puudulik. 5. maiks pidi niu-

külwi kõigil pool maakondades lõpule wi-i-dama, kuid jeda ülesamet üksti raioon ei täitnud...

Wolga paremal kaldal, kus peamijeli kaera külitatse, on külwitöö jantuti puudulik ja aeglane. Kawatse on täidetud lõputäht-ajaks ainult 45%.

Koffu on termes Kesk-Wolga maakonnas 6. maiks külitub 2.300.000 heft., kawatse on täidetud ainult 35%. On näha, et külwi-tööd arenewad waga ebaühtlaseks: üks raioon teeb hoopis halwemini kui teised...

9. mail kirjutab „Swesstija“ külwitöö-dest Põhja-Kaukaasias ja ütles, et maifi ja päewalille külwi on puudulik. Mustamulla oblasti on külwitööde kawatse täitnud ainult 26%. Leht ütles:

„Naglone külwitöö on halwa tööjuhata-mije tulemus ja külitöö nõrga kajatamise tagajärg. Kohalikus ajutuses ei junda kül-witööde töögi kiirust anda. Üle poole kol-hoofides pole iffa weel külitööd tarwitusele wõetud.“

10. mail kirjutab „Swesstija“:

„Külwitööde analüüs näitab, et waga terawalt on maia jäänud puuwilla külwi, on täidetud ainult 39% kawatse...“

Samal päewal avaldab „Swesstija“ põl-lutöö komisariaadi poolt antud kofikuwõtte termes Wenemaal külwitööde kohta. 5. maiks on külitub kolhoosides 17.875.000 heft., ta-ludes aga ainult 4.255.000 heft., riigimõi-lades 2.425.000 heft. Kuna taludest peaks järele olema weel 50%, siis on nende külwi-wõime armetult wäike. Termes Wenemaa kohta on 5. maiks külwitöödest lõõbitud ainult 24%. Kuigi põhjapool külwiga weel aega on, ei ole lõunapoolses Wenemaa osas üksti maakond külwitööd õigeks ajaks lõpe-tanud. Näit. Ukraina on kawatse täit-nud lõputähtajaks ainult 39%. Need on ametlikud andmed.

Kommunistlik maapoliitika woad Wene-maa pankrotti.

Inglise eelarwe ja ilu-wahendite maks.

Inglise rahaminister Snowden tahab olla eht-ne inglase. Eelarwe walelused ta keatas külla-werehijelt puudujärgist ja ütles rahustuseks, et teistel rahwastel olewat eelarwe lafalaustamine weel rassem. Müüd, kus eelarwe wasti wõetud, ta jutustas huumoriga raadiokulajatele, et tal poleks sugugi olnud raske laamutada tulude juu-renemist, poleks ta olnud turt eilbuse wasti, et wanapiigade koertelt ja lastidelt fõrgendataks matse. Teistest lühjelt ta ei pidanud jantuti wõi-malits juurepuusti ja puudrit matu alla panna, ei mitte jattuda waenu kõigi nende noorte daami-bega, kes hoopistjend oma ilu eest.

Lõhnawad raamatud.

Ameerika lehtede teatel on juurem New-Yorgi kirjastus teinud leintuse, mis wõimaldab raama-tutele anda teatavat hajumatut lõhna. See jaa-wutatawat kofjeiniga, mis eneselt ei lõhna hästi,

kuid mida jaaab keemilisel teel muuta juurepata-jeli lõhnawaks. Kirjastusari on esimehe lõhnaga raamatuna wälja annud Schopenhaueri filosoofia. Raamatul on matellustele lõhn. Nii tahetati igale raamatule anda oma eriline lõhn, mis teat-wal määrat wõistaks siile.

Wiimane wanakorra riigi-mees.

Londonis juri wiimane juure Disraeli kaas-aege minister Edward Clart. Sünninud wäljse kellaajaga pojana, ta pidi enast jega harima, kuid juutis juba 25-aastajelt omandada abiwotardi elu-tuse. Pärast jai fir Edwardit kuninganna Wi-leria ligem nõuandja ja Inglije lohtu jalgem pea. Parlamendis efines Clart ägeba naisõigustaste wastajena. Ühes oma kõnes ta ütles: „Naislele hääleõiguse andmijel päästetud parlamentis wõib nende isiklised lemmikud. Maine hääletab mehe poolt, kes talle oma näo ja wõimulega meeldib, mitte oma poliitiliste ilmawaadete järgi.“

Berliini põrandaaluste ballil.

Saksas ei junda roimaridki elada ilma oma seltsita.

Ühes Berliini põlolaalis laenas mult keegi jerra kaks marka. Muidugi on niifugune ra-halaenamine nende ribad kirjutaja eraafi, kuid me näeme warsti, et sel olid tagajärjed. Maia laenaja mitte ainult jattis mulle au margad tagasi, waid pühitis mulle näibata ja oma tänuksust. Sain talt ootamatult kirja, mil-les seisis: „Kui ajakirjanikuna tahate läbi elada midagi hirmutatut, siis tulge teijipäewal Friedrichshaini jaali, kus meie peame oma aastapäewa.“ See „meie“ tähendas Berliinis lainaldajelt tuntud roimarite organisatsiooni „Immercreud“ (jäädamalt truu).

On lugematuid fordi kirjutatud Berliini roi-marite maailmaja ja kirjutatuse jellest weel kinblasti tulewistuse. Juba üht jona „roima-rite maailm“ kõlab ahwardawalt ja jantastit-sijelt. Ning kui weel kuuleme, et see roimarite maailm on laialdajelt organisatsioon, siis on meie kuulelend weel enam tiwustatud. Siis juutab, et jelles roimarite maailmas mõel-dakse waid laalelungidest ja tapmistest, woi wõharmalt põhjalitust omawaheliseist kistumijest, et kõi organisatsioonid liimib laanawad igal jammul rawolwreid ja puuse. Mii on tehti-nud kõi need fantastilised jutud New-Yorgi ja Londoni hiina linnajagudest, kus aurfal inime-fel elufardetaw kää.

Tegehtuti on need asjad iffa teijiti. Ber-liini põrandaalune, ta „roimarite maailm“ on igatahes palju lontanikum kui romantilised ko-munjalirjanitub jeda oma lugejale armasta-wad kujutada. See, et see maailm on nii laialdajelt organisatsioon, ei tähenda sugugi et ta walmistus toimima juuremas ulatuses roime, waid peamijelt ainult jeda, et ifgi põ-randa alla langenud jattajad ei junda läbi

laada oma klubita, oma liputa, korraliku ma-tiwjeta jiti ajalitust elust lahudes. Oma seltsi wõjab iga jattiane, olgu ta jiti riigitohtu nõumit woi roimar. Ühes sellega ei tule unu-s-tada, et kõi need iuhanded, kes astunud Ber-liini roimarite organisatsioonidesse, ei ole kau-geltki aina wõrejanulised puustitajad, kogunud pangarööwlijad ja meitrid, kes ostantud igast wanglast põgeneb. Wiimeid, kes wõiwad uh-kustada piffade kinnimõistmijele ja istumijele aas-tatega, ei ole neis organisatsioonides kuigi palju. Suurem jagu neist on inimejed, kes pole weel toiminud mingit tähtsamat roima, kuid ühel woi teisel põhjufel on korralitust jella-konnast wälja lufunud. Organisatsioonide põhji-lijad ei nõua, et neis loondatud ifilub pea-wad ringimata jeksma wäljajapool jeltakonda.

Et Berliini roimarite organisatsioonid pole nii lohtutawad kui nad eemaltwaatajale wõiwad näida, jeda näitab juba seegi, et poliitikel on nende organisatsioonidega head jidemed. Po-liitike pigistab nii mõnigi fõrd teije filma kinni, et nende organisatsioonide awalitub elu mitte jegada, jelt ta teab, et kriitilijel heitelt ta leiaa fergeesti ühest woi teistest organisatsioonist ifiku, jeda waja kiire korras wangistada. Teistest filijest tuleb jelda, et ta organisatsioonid ife — kõi need „Wabanduse“, „Jannaa wastutajad“, „Näadawalt truu“, „Rajufindlad“ j. t., peawad teraselt jilmast, et nende liimbed ei wõistaks ifikult asju ette, mis wõiks organisatsioonile tulla kahjus.

Mis puutub „Immercreud“ aastapäewa pi-dustuseks, siis tuleb jelda, et tänawu ta pida-mise aeg oti waga kaapoosus. Berliinis olid toiminud mitmed terroristilised aktid ja nii aja-irjanbujes kui jeltakonnas tehti poliitike ette-

heiteid, et jeaduse film on liiga wabameelne nii „Immercreud“ ui teiste roimarite organisatjoo-nide juhtes. Pibustuse korraldajad ei lastnud end fitteli heidutada. Nad otjustasid oma aas-tapäewa pidada famafuguse hilijuga kui cel-miitel aastatelgi, kinnitab s, et juurima Ber-liini põrandaaluste organisatsiooni pibu peab kujunema juurimaks jündmuseks Berliini põ-randaaluste hoopjal.

Mina lütsin pibule oma heatahtlise uue tut-tawa seltsis. Miel meid wõijb wasti pibuli-fult ehiitub korraldajad. Selgus, et minu tut-taw oti neil hääst tuntud, jelt tema wiipe peale meid lasti jisse liitmetardi nõudmijeta. Waat-ton ringi. Suurem jagu mehi fmoingeis, on ifegi neid, kes ilmunud fratis. Ja peaaegu kõi-gil walged kindad täes. Ifikufajastumalt ringi woadates näen fill, et paljudel külalajel on frat woi fmoing rofsem tantud kui piffid eht wastuhoja. Ent see ülbwaadet palju ei jega. Naised on riieatud kirjumalt, kuid wõimalitult elegantijelt. Nõid peawad end ilal nii rahuli-fult jo jundimatuks, et meie wäieritijides wõiks diplomaatide rautideist ojawõhjajdi fitt mõnda õprida. Tantiitake tagasihoidlikult, pibades fil-mas kõi takki nõudeid. Jgaft külfest loatwad jõbratitub terwitufed. Ja kuna ajad hallwad, siis juuafte peaaegu ainult õlut. Daamid kui laufsem jugu, lepiwad limonaabiga.

Mu juht wiib mind laudade wahelt läbi ja wiipab fõrd ifte fõrd teije poole, jeldes: „Sel on wiis, jelt jeltse, jelt künne...“ Waadates nen-de külaliste perefonditise nõguift, wõifid arwa-ta, et räägijake nende laste arwust. Kuid paa-ri minuti pärast juht seletab mulle, et need ar-wud tähendawad wanglas weedetud aastad.

Kella kümneks õhtu oti hõjala kuuli kogune-nud 3000 külalise ümber. Oid juurel arwul il-munud ja jõbratitub organisatsioonide kilmbed. Kell 11 pidi olema peo pibulitum heft: jiti pi-bid kilmema seltsi mitme ofakonna efundajad iip-pudega. Kuid juhtus midagi ootamatut. Jlmus küll terwelt wiistada uut külalist, fõrraga igafi

külfest ja kõigist usteist, kuid kõi nad kimbid Berliini poliitike uniwormi. Ja kuna polnud mõelda, et hoolimata fõpruseist poliitike ja „Im-mercreud“ wahel Berliini poliitike prejidium oleks jantunud 500 poliitseinikku ballile kantiima, siis tekkis kõigil efimejel heitelt wulje, et müüd läheb lahli juur wangistamine. Kuid minu kaastane naeratas ja ütles mulle rahulitult: „Arge är-rituge, nad ei jaa jia kauaks.“ Juba minuti pärast ma nägin, et tal oti õigus. Poliitike ko-missar astus fõnetoolile, wabandus külitamije eest ja ütles, et on jaadetud jia loosolijate do-kumente kontrollima. Jeda kuuldes punaska-wad külalised wõijst, kuid jeltki efimehe energi-line wiibe rahustab neid ja kõi jäänwad waga-jalt lohtabele. Daamide dokumentideist poliitike jeadapuhit pole ühje hirmutatud, kontrollitake ainult hõrrajid. Kuid jeltku, et peaaegu neil kõigil on paberid korras, igatahes palju juure-mal määrat, kui see oleks wiinud juhiuda mõne golfiklubi aastapäewal. 2000 kontrollitust polit-kei wiis kaaja ainult 50, kuid neist ilmus 49 mõne minuti pärast jalli tagaji.

Kruwadawalt rikkus see iflagi loosolijate meeleolu. Kuid peo korraldajad tegid kõi, mis wõimalik, et tekkinud jeadufest jagu jada. Po-liitike lahtumijel kasti orfestril mängida iluaj rahwapärast laulufest: „Nas täästi pean jelt kinnast lahuma?“ See tekkas märegetawa tiju täufu. Jette pärast ajas lipufandjate jisse-mardjimine. Külitwad hilindrid, lehwitwad fi-pud, loosolijate enefwäärtufje tunne iuhjeb, is-lainad terwitushüüdes, astutakse fõnetooli, las-takse jeltki ja ofakondi elada. Warsti ei ole jega-dufest enam jalgegi jarel. Poliitike on unu-s-tatud. Jgaft külfest loatub kõlufem kääjide kol-tuldoimine ja loatwad soowid, et „Immercreud“ wõiks jessa igamesti. Minuti fiin-jel, ofikufje peale, wõid märegeta mõnd külalist, kes ei janda olla täieski rõõmus, filmanähawalt mõeldes oma wanglas weedetud paremijst eluaastajit. Kuid mis jitta parata? Jga elutufje on jectud oma riijitloga.

169

Üks kuritegu tõi teise ilmsiks.

Varastas Soome „külalifelt“ 45.000 senti.

Genevres walla Mari Killa karjamaalt lei-
ti neil päevil lapse laip, mis langes lagune-
miste tundemärkide. Kohaliku konstaabli poolt toi-
metati laip arsti juurde, kes selle arvastas olevat
4 kuu vanuse lapse oma.

Laiba karjamaale sattumise asjus juurde-
lusi toimetas, sai konstaabel andmeid, et ja-
mas wallas elutseu neiu E. P., 20 a. vana,
on olnud mõni aeg tagasi rasejalagne, kuid
nüüd olewat rasejalaguse tundemärkid kadu-
nud. P. ületuulamistele ajudes tunnistas jee
viimati üles, et olnud küll rasejalagne, kuid
aprillikuul sünnitanud poeglapse, kes umbes

tund aega elanud ja surnud. Lapse laiba koh-
ta, mis karjamaalt leitud, tema midagi sele-
toda ei teadnud, kuid oma lapse laiba oli peit-
nud talu küüni heinte sisse, kust selle 11. jtp.
politseile välja andis.

Laiba oli peitunud selleks, et kui aega saab,
süs läheb matas jurnuiale maha, et varjami-
sega ta ühtlasi ära hoida rahva jutte.

Nii jäi leitud karjamaalt lapse laiba ema
selgitamata ja selgitati teine kuritegu. Laibad
saadeti Tapa jst. kohu-uurija korraldusele, et
kindlaks teha, kas on tegemist lapse tapmis-
tõbi ainsult laiba varjamisega.

Rahvusvahelise maksu- sienduste panga peakoos- olek.

Geeti panga esindajaks J. Jaakon ja
E. Tannebaum.

Tulewat teijapäeval, 19. jtp., astub Vajeks
loftu rahvusvahelise maksu-sienduste panga pea-
koosolek. Muu hulgas ka Geeti pant on seal liige
ja aktiivne omanik ning on saanud kätte peakoos-
olekust osavõtmise. Teijapäeval Geeti panga nõu-
kogu koosolekul valiti panga esindajaks panga
president J. Jaakon ja välisajakonna juhataja
E. Tannebaum. Nad ajavad teele juba reedel.

Kuna sinna kogunevad 23 riigi omisistoonpan-
kade esindajad, siis võib nende rahvusvahelise
tähtsusega küsimuste arutamise sellel kogu ees
omada olulist mõju maailma rahaturule.

Osavõtt metsanädalast on elav.

Geeti metsajuhingute liidu poolt üleriigilise
metsanädala puhul korraldatud metsanduslike
propaganda päevade vältel Narvas väga elav-
võtt oja. Suvi Soome metsafilmi „Soome
puutööd“ vastu oli suur, nõnda et tuli de-
monstreerida filmi kätte jaali juures milu tor-
da, kusjuures liidu sekretär hra A. Kerberg
kõnitses jalgadele andis. Sõlm oli „Jumari-
saalis rahvafoosolek, kus täieks jaalile lõrele-
sid: Muttage metsajuhingut, aga. Kaal, A.
Kerberg ja Viljam. Eriti sooja osavõttu võis
mainida kaitselise osade ning loolide poolt.
Teijapäeval korraldati jõhvis meelelaulu-
kõltsutusi üle 200 meetri heiti ja külastati
jõhvi garnisoni poolt asutatud lühit puuko-
li. Ohul demonstreeriti Soome metsafilmi 3
korra. Ka siin oli huvi väga suur, eriti noor-
soo keskel.

Antslas hakatakse valmis- tama uut sorti juustu.

W. Antsla riigimajas hakatakse valmistama
uut sorti juustu, mida meil jeniini ei valmistatud,
mis aga Inglismaal on väga levinud, need
on chebbari ja chebbi juustid. Inglismaal juba
seda sorti juustu 90 aastat. Meie mehed nad ei
vasta. Peetakse liig tõvadeks. Väljavõetaks oleks
sellel aga väljavõetaks.

Are rahvamaja müügil.

Uues (Pärnumaal) ehitatud jellestondilised orga-
nisaatsoonid omale uue maja, mis läks maksma
ligi 2 miljonit senti. Uues majas asuvad ühis-
pant, ühislauplus ja walmatustus. Wõlgade
maksimisele on raskesti. Peale selle praegu arv, kas
ei oleks õigem maja kellelegi müüa pärisoman-
dajele.

170

hoidis end minust eemal? Ma lootsin, et rooja ja
ümariil asutuse juhatajanna mulle oma algatusel
midagi avaldab, tunnendab ja rõik naised walfet
rõõmu neile usaldatud armuajaladuste paljastami-
sest. Kuid see naine naeratas ega oelnud midagi.
Kui hakkasin ära minema, lipjatas mul tahmatult
külmus juust, mis olin kogu aeg kinni pidanud.
„Te olete mis Florence niii head sõbrad.
Kas te ei tea, mis mis Florence niii teeb?“
„Ei. Pole aimugi.“
See oli aga suurepärane!

Wihha Sooma kirik Wienda akeniini ja 53.
nultisa nurgal oli haruldase sündmuse jaoks era-
fordiit ehitud.

Kiriku ukse ette oli tõmmatud lillewanikutest
be-dahiin. Siit wiis üks juur waf kuni altari
astmeteni, mis helkis pillawa küllusega kohale wee-
rind palmide ja lillede wabest. Ka kiriku foorid jo
jeinad olid wanikute ja palmidega ehitud. Kiril
sarnles roosiaiale. Uksest kuni altarini tuli sam-
muda läbi juurte lehtedega palmide wabest.

Wäljas seisis nudishimulistik, kes tahkisid pul-
mauudraid wafkida. Kirik oli juba peaaegu täis,
ainult keffkaf puude wahel, mille taga asusid pin-
gid, oli jäänud wabaks.

Peiupoisid olid juba kohal ja ootasid peigmeest.
Ma nägin paari daami, keda tundsin. Ohtijun
Siis läksin daamide juure, et neilt tema järgi pä-
rida. Ja ma kuulsin ta kofe, et Florence oodeti
mõrjsa pruutneitsidega.

Kirik läheb eluile. Ühtlaseft ja naeratades,
nagu wormist walutatud näojoontega sammub kaheti-
teijilumnest peiupoisist koosneva patrul ukse poole.
Znimefed ajawad kaelad dieli. Wõimatu näha, mis
ukseft sünnib. Kirik inimesi tungil täis. Kuid kind-

Märjamaa suurpäew 21. juunil.

Päanema juuremaks sündmuseft eelole-
wal juwel töötab kujuneda Märjamaa lau-
lupäew 21. juunil. Seni on laulupeole üles
annud 33 laulu- ja pajunafoori. Tegelašte
arw tõuseb üle 1500. Pidu leiab aset Mär-
jamaalt kilomeetri kaugusel asuwas loodus-
likult kenas Orgita pargis.

Laulukoore, kes kogunevad Harju-, Pää-
ne- ja Pärnumaalt, Tallinnast ja Saapja-
lult, juhatab Th. Wetti. Pajunafooride
juhina on ette nähtud kohalik tegelane
Leit h a l.

Laulupäewal kantakse ette UEMi põimla
ajakonna poolt wabaõhuetenduseft S. Tihka-
ni näidend „Wabola“. Laulupeamaks
oodatuseft Märjamaale rohkesti külalisi lähe-
maks ümbruseft ja kaugemalt.

Wäana hariduselts sai 5- aastaseks.

Wähijes juubelpäewa piduliku attusega.
10. mail pühijes Wäana hariduseltsi oma
teistuse 5. aastapäewa. Sel puhul korraldati
Wäana koolimajas pidulik attus, kuhu awarad
koolitruumid rahvast täis olid kogunud.
Attusele järgnes meeleolurikas pidu, kus etle-
tanti M. Wähjani näidend „Maafut“. Näidendi
ettekanne oli hoogne, kuid kohati lüppusid näitlejad
liialdama. Lõpuks oli tavaline jalakeerutus.

Sururahwa tütsajad.

Politsei poolt on protokolliid tehtud rea Tal-
linna turulaupjate peale, kes olid ühes eht
teisel tõmbel tururahwast küsitanud.
Woraste wäetamisest ja neile käelise juu-
relisamiste pärast said protokolliid D. Lemm, A.
Wolfe ja M. Wippe; alavääruselt wõib olid
müünud E. Wastel ja J. Silberg. Siis wäi-
teji talu müüsid A. Kreewald, E. Kont ja S.
Peltmas.

Tallinnas warastati.

Mefander Waferrilt warastati Katari
uul. nr. 31 lastust wafel 200 krooni wäär-
tes ära.

W. Pärnu mnt. nr. 17 elutsewal Ann Etia-
fel langes waraste saagiks kohwer, uur, palu-
ja gramofon 204 krooni wäärtes.

Walentina Wertilinilt warastati Ger-
ne uul. 19 pesutöögipt peju, kofu 120 fr.; Ch.
Wagunilt E. Tauri mnt. autas rahenapp
ja raha 71 fr. wäärtes. M. Sedajelt
Tondi uul. 22 korterist pandimaja pilet 125 fr.
wäärtes.

PÄRNU

Eesti
kaunist
kuurort

Päikeseküllane, kaitsitud liivarand • Ideaalne kosutuskoh-
lastele ja puhkustvõtjatele • Mudaravila 15. maist — 15. sept
• Vannid märksa alandatud • Odavad korterid • Laiad
dased sportimisvõimalused: eeskujulik staadion, tennis
väljad jne. • Mugav kiirrongi- ja autobuseühendus (3 1/2 — 4 1/2 t.

Lähemalt aadressilt: PÄRNU, SUPELINSPEKTOR

Autonäitusel täis 8000 waatajat. Näituste jaoks olgu Tallinnas ühine koht.

Autonäitus Tallinnas lõppes teijapäeval 1.
6. jtp. Näitusel olid kaawat järelbada ühna
rahuldamat fordaminefut.

Autonäitusel täis tänaolu ümmarguselt 8000
waatajat. Autode müük oli rahuldam. Pea-
misteft müügi-artiiklile olis wopautob ja mo-
torratat. Wähijapäewal müüs üksainus äri 10
motorratat ära. Ka jalgrattaid osteti elu-
walt, kuna nende hiiuud on näit. ennesjajaeg-
seft hulga odawamad. Endiste näitustega wä-
reftes on mitmed wanemad autotäis ära jää-
nud, nende asemele on uusi tulnud. Näit. W.
termann „Dwell“ firma autobega.

Wopautob ostud on tehtud enamistele wäl-
jaspoolse Tallinna, — näib, et Tallinn autobest
on küllastunud.

Müüki maha ka mõned sõiduautob, kumba-
wast ostetud neid kaitseliduse ja kaitselime-
teeriumile.

Kuulbawasti tahtwat a.-s. „Näitus“ ebaopi-
di kawakindlalt Peetri tehase ruumides näitus-

meftbe korraldamist läbi wiia. Olewat wäi-
maks weel teisi ruume kifaft wotta. Täis-
tusi teeb aga rahwa juuredewõru.

Kõiki asjaolusid erapooletult kaaludes peaks
aga näituste asukohta küsimuse weel tõsistelt
kaalumiselt wõtma. Näituste korraldamiseft
ükses pealinnas walida üks ühine ja kindel
koht.

Soopis rohkem wõibalkid meftbe ja autonäi-
tuseft, kui neid korraldada Rabrioru äärel näi-
tuse wäljal lauluhoone platstil. Suwe pool-
el on hinnapoolse käimist tuhandetel inimestel ja
selle rahaga, mis nõuab Peetri tehase kohan-
damine näituste jaoks, wõib Rabrioru näitus-
platstile ehitada suuremgi hoone. Rabrioru
näitusplatstil on kaugeft rohkem reaalselt ja ef-
fektiselt wõimalusi rahuldada näituste for-
damineku nõudeid kui Peetri tehaseft. Rabri-
orgu on kõige hõlpsam ka trammiini ehitada
ja see tuleb lähemas tulewikus kindlasti.

Rahvusvahelise kongresse metsaasjanduseft ja linnu- kaitseft.

Geeti ei wõta osa.

Käesolewa aasta wiimajel juulil peetakse Pa-
riis ühes rahvusvahelise ajumade näitusega ka
rahvusvaheline metsaasjanduse kongress. Kor-
raldajaks on prantseju turismi Kubi. Geeti wa-
litse poolt esindajad sinna ei kaadeta.

Suwe lõpul on nähtud ette Hollandis rahvus-
waheline linnulitise kongress. Kongressile Geeti
esindajad ei joida.

Pärnu naishodukäsitöö kauplus.

Naishodukäsitöö ühijute juhatusel on kawatus
ja Pärnu awada kodukäsitööde elemete müügi-
koha, et wäljamaalastel-juuritajatel oleks wõima-
lus neid siit turgemini osta. Wäja täis kohal la-
hendamas pr. Garal.

Reiu uudised.

Reiu wald walis uueft wallawananemaks lahlu-
nud A. Reinburgi asemele Johan Sommeri,
jente wallawananema abi.

Koolitruumide laiendamiseft wõetakse ette juu-
rem juureehitust, millega loodetakse lõpule jõuda
juba koolitöö alguts.

Ehitusküsimusi rahvusma- helisel kongressil.

Geeti esindajaks arh. A. Lohk.

Berliinis korraldatawal rahvuswahelisel
ehitusnäitusel peetakse 1.—5. juunini f. a.
ka faks rahvuswahelise kongressi linnade
ehitusküsimuste üle. Tallinna linnawalit-
jus on otustanud kaata oma esindajana
kongressile linnaplaani rewidendi arh. A.
Lohki.

Kodila-Sikeldi weehijisus töötas eduga.

Wähijapäewal peeti Harjumaal Kodila mõisa
Kodila-Sikeldi weehijuse peatoosolekut, millest
osa wõtsid 170 liiget. Koosolekul jalgus, et me-
ühijus on moodunud aastal eduga töölanud, mida
teenas ka aruanne, mis peatoosolekule oli efi-
tud 24.463 fr. juurtes, ja muumituti kinnitati.
Samuti kinnitati ka eelarwe 1931/32. aastaks
15.868 fr. juurtes.

Lahunud juhatusel liitmete ajumele walfi
Sikeldi raiooni Wiri Weresmaa ja Palamuse
raiooni W. Lauriman.

Petis jennimüüja Rahweres.

Rahweres ajawa ühistegelise liigalaupluse
wastutawa müüja Klammeri juurde tuli 8.
mail keegi wiisjafa waimusega meeserahwas,
kes ütles end elawat Kallala wallas Jdawere
külas ja paltus siia müüa. Eoa hinnas le-
piti loftu, kusjuures omanik pidi jee maal ära
tapma ja 12. jtp. Rahwere ärisse toimetama.
Käitrahwas nõudis müüja 10 fr., mida ka
Klammer andis, kusjuures müüja wastawale
kwiitungile „Korjane“ alla kirjutas.

12. jtp. aga Korjane seaga ei jaabunud ja
Klammer kitiis niiiü teba Jdawere külla ot-
sima. Seal jalgus aga, et sarnase nimelise iji-
tut jee ei elagi. Samal ajal jalgus ka, et
Korjane on keegi Rahwere elanik, kel pole min-
git warandust ega siga müüa ja raha ainult
wiina osimiseft wälja pettis.

Pettuse üle teati niiiü protokolli loftu.

Süütamine Tallas.

Käru külas põlefid talu hoones maha.
Salla wallas Käru külas teftis 12. jtp.
Kõrwe Kafe talus tulekahju. Et kedagi kodu
ei wiibinud, märgati tule alles siis, kui elu-
maja leetides oli. Tules hukkus elumaja ühes
kõrwalhoone ja jeeolewa kraamiga. Kahju
on teadmata, jeeft omanik Gerdwig Kaff elab
Tallinnas.

Tuli pidi alguse saama wäljastpoolt hoonet,
mille tõttu arwatakse, et tegemist on süütami-
sega, mille selgituseft juurdus teftab.

Ragu-Euroopa talupojad kuristikku äärel.

„Woff. Jtg.“ wälispoliitika ajakonna toime-
taja, kes wiimajel ajal külastanud Ragu-Eu-
roopat eemärgiga, õpida tundma kohalikku
poliitilist ja majanduslikku seisuksorda, avaldab
oma lehes juure artikkel agrariitide poolt üle-
elatawast kriisist. Ta kirjutab: „Ragu-Euroo-
pa riigid kannatawad praegu majanduskriisi,
mis otsejelt ähwardab nende riikide alustuge-
sid. Sagedajed wälisustriitid juba ise näita-
wad, et talupoeg liigeneb piffamisi kuristikule.
Ja kuna kõigis neis riikides 70—80 protsenti
elanikke talupojad, siis puruneb jär-järgult
jee alusmüür, millele need riigid rajatud.
Räbitatamad raatujed on alates minewast
juulist ellu kufunud terve rea kontrentseft.
Neil kontrentsides on arutatud peamistelt kafti
probleemi: agrariitide kindlamat liitumist
ja nõudmist ejiidamist Wäane-Euroopa töö-
tusriikidele, et need ostaks põllumajandus-
duseft esimeftse järjetorras Euroopa agnar-
aga mitte ootamatugustest riikidelt. Teiste
jõnadega: eelistaks Euroopa põllumajandus-
jeadust.“

„Raja” nr. 111. 14. maj 1931. a. 267. 7.

PÖLLUMEESTE KESKPANK

Tallinnas, S. Karja tän. 3, telefonid 31-00 ja 1-80.

Annab laenusid mitmesugusel kujul ja kindlustusel.

Wõtab raha hoiule, makstes hoiusummade pealt ajakohast kõrget protsenti.

Saadab raha teistesse linnadesse ja alewitesse ja toimetab sissenõudmist wekslite ja dokumentide järele.

Müüb riigikassa pantkirju — millega võib soodsalt tasuda asunikkude talude wõlgasid.

Toimetab kõiki muid pangaoperatsioone.

Põllumeeste Keskpanga liikmelis on peremehed-kinniswaraomanikud ja põllu-majanduslikud ühised.

Juhatus.

Ruusiku

karjakontroll-assistentide kool.

Uute õpilaste vastuvõtmine I klassi on 21. juunil s.a. Vastu võetakse mõlemast soost kodanikke, kes 17 a. vanaks saanud ja 6-kl. algkooli ehk sellele vastava haridusega. Kooli I kl. lõpetajad omavad karjatallaja kutse ja II kl. lõpetajad kontroll-assistendi kutse. Õppetöö algus I kl. 5 oktoobril ja II kl. 1. detsembril. Kooli II kl. võetakse väljastpoolt vastu 2 a. põllumeeste ja karjatallajate koolide lõpetajaid. Lähemaid teateid saab koolijuhatajalt, aadress: Rapla kaudu.

Koolijuhataja.

TEADAANNE.

Tallinna-Harju prefekt annab käesolevaga teada, et 21. mail 1931. a. kell 10 homm. müüakse prefektuuri ruumes, Tallinnas, Pikk tänn. nr. 63, enampakkumisel mitmesuguseid jahipüsse ja revolvreid ning alljärgnevat inventaari:

- 1) küljekorviga mootorratas Harley Davidson,
- 2) väike raudahi ühes plekk torudega,
- 3) detsimaalkaalud ja kaaluvihid,
- 4) kaks raudvaati ja
- 5) tarvitamiseks kõlbmatuid auto- ja mootorratta välis- ja õhukumme.

Laskeriistade ostjatelt nõutakse laskeriistaloe ettenäitamist. Kaitseväelased ja kaitsepolitseilased võivad laskeriistu osta ametkaardi ettenäitamisel.

Tallinnas, 12. mail 1931. a. Nr. 249-b.

Tallinna-Harju Prefekti eest
Abiprefekt (allkiri)
Asjaajaja (allkiri).

Patendi nr. 1045

„Ventilaator“

omanik soovib ühendust töösturitega oma leiutuse teostamiseks, kui ka patendi müümiseks või litsentsi andmiseks. Teateid annab dipl.-ins. A. TIRMANN. Tallinn, Maakri 20 - 1.

Wahi kahe-aastase aiandus-mesindus kooli I klassi võetakse

uus õpilasi

wastu eelpraktikale kuni 1. juunini s. a. Lähemaid teateid kooli wastuvõtmise üle saab Wahilt üle Tartu.

Koolijuhatus.

Saadjärve vallas,

Koogi asunduses wõtab

„KAJA“ ja „TEATAJA“

tellimisi wastu ja müüb „Kaja“ üksiknumbreid härra O. ABROI kauplus. —

Kreenholmi Puuwillasaaduste Manufaktuuri O.-Ü.

Bilanss 1. jaanuariks 1931. a.

AKTIWA

PASSIWA

Maa ja mets	1.861.997.10
Ehitused ja masinad	47.001.475.47
Kassa	103.407.64
Aktsiad ja ettevõtte osavõtm.	1.211.509.09
Liikuv warandus	246.356.47
Deebitorid	4.260.578.98
Saadused ja materjalid	4.693.417.89
Kautsjonid	7.294.000.—
Ülekanded	92.635.39

67.665.872.97

Põhikapital	12.000.000.—
Tagawarakapital	168.571.73
Mitmesugused fondid	305.889.51
Kustutuskapital	41.149.541.46
Obligatsioonikapital	6.801.656.—
Kustutusele langenud, mitteesitunud obligatsioonid	492.345.—
Kreeditorid	6.506.269.37
Ülekanded	82.555.85
1930. a. kasu	158.545.05

67.665.872.97

1930. aasta kasude ja kahjude arwe.

Sissetulek	17.487.025.96
Wäljaminek	17.328.480.91
	158.545.03

„Estonia“ teater.

Neljapäeval, 14. mail
kell 8 õhtul

3. korda

harilikkuude hindadega

„DOLLY“

Hugo Hirschi operett 3 w.
Päesetähed Kr. 2.50—40 s.

Reedel, 15. mail
kell 8 õhtul

10. korda

alandatud hindadega

„FAUST“

(ühes „Walpurgi ööga“)

Ch. Gounod ooper 5 vaat.

Päesetähed Kr. 1.75—20 s.

Laupäeval, 16. mail
kell 8 õhtul

4. korda

harilikkuude hindadega

„DOLLY“

Hugo Hirschi operett 3 w.

Päesetähed Kr. 2.50—40 s.

Okastraati

tsingitud müüa Maakri t.
nr. 1, laos.

G. SCHEEL & Ko

TALLINNAS.

Äriseis 30. aprillil 1931. a.

AKTIWA

PASSIWA

Kassa, wälisraha ja arwed teistes pankades	622.196.01
Wäärtpaberid	166.000.28
Diskonteeritud weksli	7.088.221.95
Deebitorid jookswad arwel	17.140.881.77
Korrespondendid:	
Loro	693.670.52
Nostro	831.656.53
Akkreditiiw- ja rembour-deebitorid	4.039.715.39
Jookswad kutud, makstud protsendid ja komisjon	439.661.32
Kinniswarad	600.000.—
Muud aktiivad	142.053.01
Awaal- ja garantii-kohustused	2.400.442.91

Kr. 31.764.059.78

Aktsiakapital	750.000.—
Tagawarakapital	750.000.—
Eri-tagawarakapital	175.000.—
Kustutuskapital	325.000.—
Tähtajalised hoiusummad, jookswad arwed ja hoiukassa	9.103.459.89
Korrespondendid:	
Loro	554.376.29
Nostro	9.957.412.34
Panga giro-kohustused:	
a) eeslast, välis- maa panga ja t. aktsi- alusel	4.553.288.03
b) sisemaa redis- konteer. alusel	595.747.85
Akkreditiiwid, ja rembour- sid	4.039.715.39
Protseidid ja komisjon	618.691.83
Muud passiwad	226.332.45
1930. a. kazu saldo	115.035.71
Awaal- ja garantii- kohustused	2.400.442.91

Kr. 31.764.059.78

Inkasso dokumendid
Wäärtsed depood

Kr. 1.561.000.07
„ 15.748.787.26

Saladuses hoida

ei ole kombeks perekondlised sündmused: kihlusi ja pulmi. Ikka tuleb neist teatada sugulastele, sõpradele ning tuttawatele.

Koolitsege siis selle eest.

et Teie kihla- ning laulatuskardid oleksid nõusad ning maltsekad. Need nõuded on täidetud, kui lasete kardid trükkida

„Ühiselu“

trükkikojas,

Tallinn, Pikk uul. 42, kõnetraat 4-90.

Kõiksugu seemned,

aiandus- ja mesindustarbed, põllumajanduslik kirjandus jne. jne. alati saadaval.

Eesti Seemnewilja Ühisus

TARTU OSAKOND: Promenadi tän. 1, telefon 158. — Tartu laod, wäljapuhastus ja sortimise-jaam Riia tän. nr. 115/119, telef. 385. Meie wäljapuhastuse jaam on täiendatud kõige uuemate masinatega ja töötab alandatud hindadega.

Läänemaal

wõtab

„KAJA“ ja „TEATAJA“

tellimisi wastu hra R. Kõrtsini, Wallu postilagentuur.

Hageris

wõtab „KAJA“ ja „TEATAJA“ tellimisi wastu A. KASENDORF.

„Kaja“ nr. 111, 14. mail 1931. a. 247. 8.